

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Lynx Advokatfirma DA
v/ v/Helge Skogseth Berg

Deres ref

Vår ref

Dato

14/6450-54

26. februar 2020

Svar på anmodning om utsatt iverksetting - Akersgata 44 (Y-blokken) - Gbnr 208/5 Oslo

Vi viser til brev av 17. februar 2020 til Fylkesmannen i Oslo og Viken hvor Lynx Advokatfirma ved advokat Helge Skogseth Berg, har bejært utsatt iverksetting av Fylkesmannens vedtak av hhv. 11. november 2019 om rammetillatelse for riving av Y-blokken og 21. februar 2020 om igangsettingstillatelse for riving av Y-blokken til rettskraftig dom foreligger.

BESLUTNING

Det gis ikke utsatt iverksetting av Fylkesmannen i Oslo og Vikens vedtak 11. november 2019 og 21. februar 2020.

Sammenfatning av sakens bakgrunn

Departementet legger til grunn at sakens bakgrunn er godt kjent for partene, og gjengir derfor kun hovedtrekkene.

Rammetillatelse

Plan- og bygningsetaten i Oslo (heretter PBE) innvilget 5. juli 2019 rammetillatelse til riving av Y-blokken. PBE besluttet 30. august 2019 utsatt iverksetting av rammetillatelsen til saken var avgjort av Fylkesmannen. Rammetillatelsen ble stadfestet av Fylkesmannen i Oslo og Viken (heretter Fylkesmannen) 11. november 2019.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Bolig- og
bygningssavdelingen

Saksbehandler
Else-Karin Øvernes
22 24 71 58

Omgjøringsbegjæring

Lynx Advokatfirma ved advokat Skogseth Berg ba i brev 15. november 2019 Kommunal- og moderniseringsdepartementet (heretter departementet) omgjøre Fylkesmannens vedtak. Departementet fant ikke feil eller mangler verken ved Fylkesmannens vedtak eller det underliggende vedtaket om statlig reguleringsplan. Omgjøringsbegjæringen ble dermed ikke tatt til følge, jf. departementens brev 19. desember 2019.

Igangsettingstillatelse

PBE ga igangsettingstillatelse til riving av Y-blokka den 13. desember 2019. Vedtaket ble påklaget til Fylkesmannen. PBE besluttet 10. januar 2020 utsatt iverksetting til saken var endelig avgjort av Fylkesmannen. I vedtak av 21. februar stadfestet Fylkesmannen igangsettingstillatelse til riving av Y-blokken.

Varsel om søksmål

Departementet mottok 19. februar 2020 varsel om søksmål om gyldigheten av statlig reguleringsplan og rammetillatelse. Søksmålsvarselet er sendt av advokatfirmaet DLA Piper på vegne av Norske Arkitekters Landsforbund m.fl. Kravet er bestridt av departementet i svarbrev 24. februar 2020.

Anmodning om utsatt iverksetting

I brev datert 17. februar 2020 til Fylkesmannen har advokat Skogseth Berg begjært utsatt iverksetting av hhv. rammetillatelsen av 11. november 2019 og igangsettingstillatelsen av 21. februar 2020. Fylkesmannen oversendte 20. februar anmodningen til departementet for behandling.

Sammenfatning av anførselene til advokat Skogseth Berg

Til inntekt for utsatt iverksetting har advokat Skogseth Berg blant annet anført:

- Riving vil føre til irreversibel skade, og vil utgjøre et brudd på menneskerettsloven, herunder konvensjon om økonomiske, sosiale og politiske rettigheter («ØSK») artikkel 15. Det er i tilknytning til ØSK artikkel 15 henvist videre til Faro-konvensjonens fortale og straffeloven § 242.
- Riving vil videre stride mot plan- og bygningsloven § 3-1, ved at grunnlaget for rivning vil stride mot Granadakonvensjonen artikkel 10 og ØSK artikkel 15.
- Beslutning om riving er tatt forut for konsekvensutredning slik at null-alternativet ikke er utredet. Dette er i strid med direktiv 2001/42/EØF og direktiv 2014/52/EU og forskrift om konsekvensutredning som forutsetter at null-alternativet skal utredes. I tilknytning til denne anførselen er det vist til at innsendt klage til EFTAs overvåkningsorgan, ESA, om brudd på gjennomføring av direktiv 2001/42/EØF og direktiv 2014/52/EU om krav til konsekvensutredning.

- Tidligere anførsel om statsrådets habilitet, og avledet habilitetsinnsigelse til alle tjenestemenn i det samme departement, er ikke tilstrekkelig besvart av departementet og opprettholdes derfor.
- Utsatt iverksetting vil utgjøre en mer hensiktsmessig tilnærming enn tvistelovens regler om midlertidig forføyning.

Departementets vurdering

1. Innledning - rettslig grunnlag for vurdering av utsatt iverksetting

Hovedregelen er at vedtak skal tre i kraft straks eller på det tidspunkt som er bestemt i vedtaket. Etter forvaltningsloven (fvl.) § 42 har forvaltningen en skjønnsmessig adgang til å fravike dette utgangspunktet blant annet når det er varslet søksmål, se første ledd andre punktum:

Når en part eller en annen med rettslig klageinteresse akter å gå til søksmål eller har reist søksmål for å få vedtaket prøvd ved domstol, kan organ som nevnt utsette iverksettingen til det foreligger endelig dom.

Forvaltningens adgang til å beslutte utsatt iverksetting er begrunnet i hensynet til rettssikkerhet. Beslutningen er underlagt forvaltningens frie skjønn, og beror på en konkret helhetlig vurdering i det enkelte tilfellet.

Ved vurderingen av om utsatt iverksetting skal gis, er det flere momenter som det etter omstendighetene er relevant å legge vekt på. Disse omfatter blant annet hensynet til eventuelt økonomisk tap, offentlige interesser og reversibilitet. Det kan også være naturlig å legge vekt på hvor sannsynlig det er at søksmål vil føre til endringer i vedtaket.¹

2. Vurdering av om det er grunnlag for utsatt iverksetting

2.1. Reversibilitet

I det foreliggende tilfellet er det gitt ramme- og igangsettingstillatelse for riving av Y-blokken. Igangsettingstillatelsen av 21. februar 2020 innebærer at Statsbygg kan starte arbeidet med å rive Y-blokken. Dette vil innebære et irreversibelt inngrep. Isolert sett trekker dette momentet i retning av å gi utsatt iverksetting. Hensynet til reversibilitet må imidlertid veies opp mot hensynet til økonomiske konsekvenser, offentlige interesser og muligheten for at søksmålet vil føre til endringer i vedtaket.

2.2. Økonomiske konsekvenser

Statsbygg skulle startet rivingen av Y-blokken i oktober 2019. Arbeidet er forsinket blant annet på grunn av lang saksbehandling i forvaltningen. Spørsmålet om gyldigheten av rammetillatelse og igangsettingstillatelse har vært prøvd av Fylkesmannen. Departementet har gjennom behandlingen av omgjøringsbegjæring, vurdert gyldigheten av rammetillatelse og statlig reguleringsplan.

---

¹ Se bl.a. HR-2019-1593-U avsnitt 15

Dersom det gis utsatt iverksetting av vedtakene frem til rettskraftig dom foreligger, vil det føre til betydelige forsinkelser i gjenreisningen av regjeringskvartalet. Dette vil få økonomiske konsekvenser for det offentlige. Fra og med 1. april 2020 vil kostnadene ved forsinkelse utgjøre om lag 30 til 50 millioner kroner per måned. De økonomiske konsekvensene taler dermed mot utsatt iverksetting.

2.3. Offentlige interesser

Gjenreisningen av regjeringskvartalet er av stor nasjonal betydning. Arbeidet med statlig reguleringsplan for nytt regjeringskvartal har vært gjenstand for en omfattende og grundig prosess med bred offentlig medvirkning. Mange ulike alternativer er vurdert. Dette omfatter også nullalternativet hvor Y-blokken blir bevart.² Av hensyn til sikkerhet og for å sikre et åpent regjeringskvartal som er velfungerende både for byen, innbyggerne og regjeringen, må imidlertid Y-blokken vike. Denne avgjørelsen er også støttet av folkevalgte organer, deriblant Stortinget gjennom behandlingen 18. juni 2019 av Meld. St. 21 (2018-2019) *Nytt regjeringskvartal*. Utsatt iverksetting vil hindre gjennomføringen av politisk fattede vedtak om gjenreisning av regjeringskvartalet. Hensynet til offentlige interesser taler dermed også mot utsatt iverksetting.

2.4. Mulig utfall av søksmålet

Både kommunen og Fylkesmannen har lagt til grunn at det aktuelle tiltaket er i tråd med statlig reguleringsplan. Gyldigheten av rammetillatelsen og statlig reguleringsplan er vurdert av departementet gjennom behandling av omgjøringsbegjæringen, jf. departementets brev 19. desember 2019. Argumentene som advokat Skogseth Berg anfører som grunnlag for utsatt iverksetting, er i det alt vesentligste gjentakelse av tidligere anførsler som er vurdert og forkastet i forbindelse med omgjøringsbegjæringen. Anførselen om statsrådets og departementets avledede habilitet er omtalt i punkt 3 i brevet. Anførselen om at riving er i strid med plan- og bygningsloven § 3-1 og internasjonale konvensjonsforpliktelser, er vurdert i punkt 4.1 til 4.3. Departementet kan ikke se at det i begjæringen om utsatt iverksetting er gitt nye opplysninger som gir grunnlag for å endre departementets tidligere vurderinger på disse punktene.

Når det gjelder anførselen om at manglende utredning av nullalternativet utgjør et brudd på konsekvensutredningsforskriften, herunder direktiv 2001/42/EØF og direktiv 2014/52/EU, bemerker vi kort at dette alternativet ble vurdert i forbindelse med planprosessen, se henvisningen til konsekvensutredningens punkt 2.3 ovenfor med videre henvisning.

Klagen som er sendt til ESA om påståtte brudd på gjennomføringen av direktiv 2001/42/EØF og direktiv 2014/52/EU, er en separat prosess som er uten betydning for vurderingen av utsatt iverksetting. Vi kan heller ikke se at Sivilombudsmannens brev om at de ikke behandler klagen på Y-blokken, kan tas til inntekt for utsatt iverksetting.

---

² Se Statlig reguleringsplan med konsekvensutredning av 24. juni 2016, punkt 2.3 og 4.

Avslutningsvis bemerkes at departementet ikke er enig i at utsatt iverksetting i påvente av rettskraftig dom er en mer hensiktsmessig tilnærming enn midlertidig forføyning. En utsatt iverksettelse i påvente av rettskraftig dom, vil vesentlig forsinke arbeidene med nytt regjeringskvartal.

Endelig vil et søksmål etter vår oppfatning ikke kunne få noe annet utfall enn at reguleringsplanen og rammetillatelsen opprettholdes som gyldige, jf. også Fylkesmannens vedtak 11. november 2019, departementets brev 19. desember 2019 og Fylkesmannens vedtak 21. januar 2020.

3. Konklusjon: Det gis ikke utsatt iverksetting

Departementet har etter en samlet vurdering av ovennevnte momenter, kommet til at det ikke skal gis utsatt iverksetting. Departementet har lagt avgjørende vekt på hensynet til offentlige interesser, økonomiske konsekvenser og at det er liten sjanse for at søksmål vil føre til endringer. Departementet mener derfor at hovedregelen om at vedtak iverksettes straks, må komme til anvendelse.

*****

Departementets avgjørelse er en prosessledende beslutning og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28.

Med hilsen

Karen Marie Glad Visnes (e.f.)
avdelingsdirektør

Else-Karin Øvernes
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Fylkesmannen i Oslo og Viken
Norske arkitekters landsforbund
Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten
Statsbygg
DLA Piper v/ advokat Berit Reiss-Andersen